

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۷/۲۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۹/۰۴
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۱/۱۵
صفحه: ۱۳۸-۱۹شایعه: ۲۲۵۱-۶۹۷۲
کاترینیک: ۲۶۴۵-۵۱۹۶شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم در تفسیر الکافش شیخ محمدجواد مغنية
و دلالت‌های تربیتی آناعظم نیکبخت^۱ | طاهره محسنی^۲

DOR:20.1001.1.22516972.1403.32.62.4.9

چکیده

در عصر حاضر بررسی و شناخت قوم یهود و بهیث آن صهیونیسم به دلیل آسیب‌هایی که به اسلام روا داشته‌اند داری ضرورت انکارناپذیر می‌باشند و نپرداختن به این واقعیت باعث بروز شببه و غفلت از اهداف صهیونیسم است. از سویی پیجیدگی‌های متعدد فرهنگی، اجتماعی و نژادی این قوم، شناخت مبنای آن را فقط از طریق آیات وحی ممکن نموده است. ازین‌رو هدف پژوهش حاضر بررسی شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم در تفسیر الکافش شیخ محمدجواد مغنية می‌باشد. این پژوهش از نوع هدف کاربردی و روش تحقق آن توصیفی تحلیل و جمع‌آوری اطلاعات پژوهش به صورت کتابخانه‌ای می‌باشد. نتایج این بررسی نشان داد که شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم شامل جمود فکری، کتمان حقایق، جهل و بیش محدود را شامل می‌شود. با بررسی پیشینه و یافته‌های پژوهش و همچنین بررسی آیات مورد نظر با تکیه بر تفسیر الکافش می‌توان به این نتیجه رسید که یهود صهیونیسم وارث همان افکار یهود زمان پیامبر و حضرت موسی (ع) هستند، در کشورهای اسلامی همواره به دنبال مطامع دنیوی و رسیدن به جاه و مقام و قدرت سیاسی بوده و برای نیل به این اهداف از هیچ ظلم و ستمی فروگذار نمی‌باشند.

کلیدواژه‌ها: یهود صهیونیسم، اندیشه صهیونیسم، تفسیر، شیخ مغنية، قرآن

۱. نویسنده مسئول: دکترا، مجتمع آموزش علوم اسلامی کوثر، تهران رشته تفسیر تطبیقی، تهران، ایران،

Email : nikbakht52@yahoo.com

۲. استادیار، هیئت علمی، دانشگاه امام صادق (علیه السلام) پردیس خواهان، تهران، ایران،

استناد: نیکبخت، اعظم و محسنی، طاهره (۱۴۰۳)، شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم در تفسیر الکافش شیخ محمدجواد مغنية

و دلالت‌های تربیتی آن، پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۶۲(۳۲)، ۱۳۸-۱۰۹.

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516972.1403.32.62.4.9>

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع)

نویسنده: دانشگاه جامع امام حسین (ع)

این مقاله تحت لیسانس آفرینشگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.

مقدمه و بیان مسئله

در تحلیل گفتمان قرآنی هرچند نامی از صهیونیسم یهودی نیامده است اما قرآن چه در مقام بیان شاخص‌های فکری بنی اسرائیل به عنوان یهود زمان حضرت موسی (ع) و چه یهود زمان پیامبر گرامی اسلام در آیات متعددی به انواع رویکردهای یهود اشاره نموده است. به عنوان مثال در آیه چهارم از سوره مبارکه اسراء به افساد بنی اسرائیل همراه با برتری جویی ایشان اشاره نموده است و یا در آیه شصت و یکم از سوره مبارکه بقیه بنی اسرائیل را مردمی متجاوز و گناهکار معرفی نموده است. اما آنچه حلقه واسط نوشتار حاضر در مقام تطبیق شاخصه‌های فکری یهود صهیونیسم حاضر باشد، یهودی که در قرآن از کیفیت فکری ایشان پرده برداشته شده است حائز اهمیت است دیدگاه عصری و اجتماعی مفسرین است که محوریت بحث حاضر حول دیدگاه‌های ایشان قرار است بررسی گردد، یعنی دیدگاه تفسیری شیخ مغنية در تفسیر الکاشف. در مورد تحلیل گفتمانی قرآنی این مورد قابل ذکر است که تشکیل صهیونیست در واقع بخش عظیمی از معارف قرآن در حیطه ویژگی‌های فکری یهود است، آنچه در رفتارشناسی یهود حاضر بر مبنای اصول حاکم بر تفکر ایشان نمود یافته است چه در تعاملات بین‌المللی ایشان با سایر ملت‌ها و چه رویکرد آخرالزمانی ایشان در حوزه اندیشه و چه با رویکردهای اشغالگرانه یهود صهیونیست در تعاملات منطقه‌ای بازخوانی می‌گردد. در واقع نمود عینی بنیادهای فکری است که رفتارشناسی را تبیین می‌کند. یهودیان خود را قوم برگزیده خداوند می‌دانند و بر خلاف مسیحیان و مسلمانان که دیشان را جهانی می‌دانند، یهودیان، رستگاری را منحصر به قوم یهود می‌دانند و پذیرش دین یهود را از طرف دیگران صحیح نمی‌دانند و معتقدند که یهودیت تنها از طریق نسل و پدران منتقل می‌شود. از این رو صهیونیست نام حزب سیاسی بود که در میان یهودیان تشکیل شد و معتقد به تشکیل کشور مستقل در فلسطین و گسترش آن از نیل تا فرات است. همچنین صهیونیست نیز معتقد به برتری نژادی یهود بر دیگران است و به همین خاطر یک اعتقاد نژادپرستانه را دنبال می‌کند و نیز معتقد به پیشبرد اهداف خود با قدرت نظامی و سلطه‌گری بر دیگران هستند، و این اعتقاد در میان بسیاری از یهودیان وجود دارد و غالباً طرفدار صهیونیست هستند.

قرآن در میان همه ادیان آسمانی و پیامبران الهی گذشته، بیشترین شرح و تفصیل را به دین یهود اختصاص داده است. در میان کتاب‌های روایی نیز به تفصیل به این موضوع به طور خاص پرداخته شده است. کتاب‌های تفسیری بسیاری از جمله: *مجمع البیان تفسیر نمونه*، *المیزان*، پرتتوی از قرآن، *تفسیر جامع*، *تفسیر نور* و ... در شرح آیاتی که در مورد یهود بوده است به تفصیل سخن به میان آورده‌اند. همچنین کتاب‌هایی در مورد این موضوع نوشته شده است، از جمله: «تاریخ زندگانی پیامبر خاتم (ص)» نوشته جعفر سبحانی، «یهود از نظر قرآن» نوشته عبدالفتاح طباره، «جنگ‌های پیامبر (ص)، نامه‌ها و پیمان‌های سیاسی حضرت محمد (ص) و اسناد در صدر اسلام» نوشته محمد حمید الله، «تاریخ دوران پیامبر (ص)» نوشته جعفر سلطانی، «چهره یهود در قرآن» نوشته عفیف عبدالفتاح الطباره، «تاریخ ادیان جهان» نوشته عبدالعظيم گواهی، «نخستین حکومت اسلامی» نوشته صفاری زاده، «درآمدی بر تاریخ ادیان در قرآن» نوشته عبدالرحیم گواهی و ... بر این مبنای شناخت نظام‌های سیاسی حاضر از جمله جریان سیاسی صهیونیسم که منطقه خاورمیانه و عرصه جهانی جایگاهی را به خود اختصاص داده است امری مهم و ضروری جلوه می‌نماید این نوشته در صدد آن است که با بررسی برخی ریشه‌ها و بنایه‌های شکل‌گیری این نهضت گامی هرچند کوچک را در امر در شفاف‌سازی درباره این جریان بردارد. (خزائی، ۱۳۸۹: ۲۲). از این رو اهمیت و ضرورت تحقیق حاضر حاکی از این است که نظام‌های سیاسی در عصر حاضر نقش به سزاوی در مسائل مربوط به جامعه خود و حتی گاه فراتر از مرزهای آبی و خاکی ایفا می‌نمایند همین گستردگی سبب می‌شود که در تمایز دادن یک جریان از جریان دیگر و عملکرد آن در پاره‌ای از موارد، دچار مشکل شویم.

یهودی‌ها، وحدت نژادی و قومی و تداوم باورهای مذهبی خود را از راه تعلیم و تربیت حفظ کرده‌اند و این جریان، عمقی به قدمت تاریخ دارد. محور بودن درس‌های یهودی به تأکید شدیدی بر «ملّت بی‌همتا» انجامیده است. همچنان که این مطلب به روشنی از اهداف اعلام شده در مقدمه شرح دروس تورات، تلمود، تاریخ و حتی موسیقی و هنر آشکار می‌گردد. همه این مواد از راه توجه به برتری ملت یگانه و بی‌همتا یهود، تأکید بر نوآوری‌های معنوی و اخلاقی یهود و مشارکت این قوم در تمدن انسانی، «غرور ملّی و خودستایی» را کشت می‌دهد.

تضاد یهود از اسلام از نسلی به نسل دیگر منتقل و به فرهنگ اسلام‌ستیزی در بین این قوم مبدل شد یهودیان صهیونیست که مدعاو وحدت یهود و سلطه آن بر جهان هستند، در زمان افول امپراطوری عثمانی فرصت را غنیمت شمرده و با حمایت دولت‌های استعمارگر انگلیس و آمریکا و با شعارهای به ظاهر «دینی، توراتی» فلسطین را ارض موعود معرفی کرده و دولت یهود را بر خرابه خانه‌ها و کشتگان ملت مظلوم فلسطین بنا نهادند. (رامهرمزی، ۱۳۸۹: ۱۰)

عمل کرد صهیونیسم در جامعه جهانی به گونه‌ای بوده است که او را هم ردیف آینین یهود میدانند در حالی که این دو از یکدیگر کاملاً جدا هستند. اندیشه صهیونیسم بیش از یک قرن تجاوز نمی‌کند و صرفاً یک اندیشه نظامی بیش نیست و تلاش ما در این پژوهش واکاوی این مهم می‌باشد به گونه‌ای که ساحت آینین یهود هر چند تحریف شده را از این جریان سیاسی جدا سازیم.

(خرائی، ۱۳۸۹: ۲۱)

هدف از این نوشتار تخطه و یا یهود ستیزی، نیست بلکه هدف و مقصد واقعی ما، تجزیه و تحلیل تاریخ صهیونیسم و روشن ساختن ماهیت اصلی این جنبش است. هر چند تنها در این نوشتار دو بعد از ابعاد و عواملی که در شکل‌گیری این جریان نقش داشته‌اند را مورد بررسی قرار می‌دهیم اما این دو جنبه خود دارای اهمیت فراوانی هستند که خواننده گرامی با پیگیری مطالب این نوشه می‌تواند به حساس بودن این دو شاخه پی ببرد.

صهیونیسم نام یک جریان فعال سیاسی است که خاستگاه اصلی آن را می‌توان در اروپا پیدا کرد. از میان یهودیان می‌توان گفت بنیان‌گذار اصلی این حرکت «تشودور هرتزل» است. وی در اواخر قرن ۱۸ م توансنت نخستین کنگره بین‌المللی صهیونیست را در شهر بازل سوئیس برگزار کند و در این میان با صدور اعلامیه بالفور جایگاه نامشروع آن را موجه نشان دهد.

این جنبش برای توجیه مقاصد توسعه طلبانه خود به تاریخ قوم یهود به عنوان یک ابزار نگاه می‌کند و نه تنها این تاریخ فرهنگی بلکه تاریخ دینی یهود را نیز برای منطقی جلوه دادن عملکردهای خود مورد بهره‌برداری قرار می‌دهد. این گروه بر این باورند که نه تنها فلسطین بلکه از نیل تا فرات جزء سرزمین‌های اجدادی آن‌هاست و برای مستدل نمودن سخنان خود به تورات و تلمود (دو منبع اصلی آینین یهود) استناد می‌کنند. (خرائی، ۱۳۸۹: ۲۰)

به تبع بزرگ‌ترین آرمان آین یهود، هدف تربیت نیز حفظ حیات قومی است. برای تحقق این امر لازم است که هر یهودی به عنوان عضو جامعه یهود، هویت یابد. این کار مهم‌ترین وظیفه تربیتی محسوب می‌شود. تلمود صریحاً می‌گوید: وظیفه و مسؤولیت اصلی که بر عهده والدین گذاشته شده این است که فرزندان خود را برای سراسر عمر به عنوان اعضای جامعه یهود تربیت کنند. هدف این تربیت آن است که ایشان را به صورت حلقه‌های محکم و مطمئن در زنجیر پیوستگی ملت اسرائیل درآورند تا میراث مذهبی که به وسیله نسل‌های پیشین به پدران رسیده است، بدون آنکه خالی در آن راه یابد، به فرزندان و نسل‌های بعدی منتقل شود(تلمود: ۱۹۱).

در واقع آنچه درباره تربیت اجتماعی در آین یهود می‌توان ارائه کرد، سه نکته مهم را در بر می‌گیرد: نخست آنکه، تعریف جامعه در این منظر جامعه یهودی است نه جامعه انسانی که اعم از یهود و غیر یهود است. دوم آنکه، رهنمودهایی که در این باره ارائه شده، **حسن همزیستی باهم** کیشان را محور توجه قرار داده است. بر این اساس، به معاشرت با همنوعان تأکید می‌کند که: «دو نفر بهتر از یک نفرند(یهودا، صدری پور و کهن، ۱۳۹۰: ۶۷)؛ توصیه‌هایی از این نوع به کرات در تلمود ذکر شده است. اما آنچه شاهد اختصاص این توصیه‌ها به هم کیشان است، نوع رابطه‌ای است که در ارتباط با غیریهود توصیه شده است: وقتی یک یهودی و یک بت پرست برای اقامه دعوی به نزد تو می‌آیند، اگر می‌توانی یهودی را از روی قوانین یهود، حاکم اعلام کنی، این کار را بکن و به آن بت پرست بگو قانون ما چنین است. اگر بتوانی یهودی را از روی قانون بت پرستان، حاکم اعلام کنی، این کار را بکن و به آن بت پرست بگو که قانون شما چنین حکم می‌دهد(یهودا، صدری پور و کهن، ۱۳۹۰: ۶۷).».

پژوهشگرانی که درباره‌ی تروریسم صهیونیستی تحقیق می‌کنند، با مورد نادری روبه‌رو می‌شوند که در سایر روش‌ها و نمونه‌های تروریسم - با هر عقیده‌ی سیاسی یا نژادی - مصادق ندارد. روشی که صهیون گرایان در هر دوره‌ای از تاریخ که پای گذارده‌اند. آن را از رهبران و گذشتگان خود به ارث برده‌اند این روش، هم اکنون به قانونی اساسی تبدیل شده است تا پدران و فرزندان برای تحکیم، سلطه و ثبتیت پایه‌های جعلی و دروغین تمدن مورد ادعای خویش بر مبنای آن در سرزمین مقدس فلسطین فعالیت کنند. این روش، آنکه از پستی، فتنه‌انگیزی و تجاوز به منظور چیرگی بر همه‌ی انسان‌ها بی‌تمایز میان آنان می‌باشد.

آن تورات را تحریف کردند تا با عملکردهایشان همساز شود، بی آن که در این راه، وجودان یا اخلاق ناظر بر کارهایشان باشد آنها زمین را مملو از فساد کردند. با بمب و مواد منفجره رعب می‌آفرینند و برای هراساندن غیر یهودیان، به ویژه مسلمانان دارندگان حق و زمین - به تیراندازی دلخواهانه به سوی آنها دست فلسطینی - یعنی زده‌اند به این منظور که آنان را وادار به کوچ از سرزمینشان کنند. زیرا از دیدگاه رهبران صهیونیسم آنان با سرزمین اسرائیل بیگانه‌اند. پس یا باید عناصر کلیدی و اصلی آنها ترور و نابود شوند؛ یا این که همگی در معرض تصفيه‌های خونین و قتل عام قرار گیرند، تا سرزمینی بکر و آماده برای سکونت قوم بنی اسرائیل فراهم شود (صفاتاج، ۱۳۸۱: ۱۷)

صهیونیسم جریان سیاسی می‌باشد که منشأ آن را مبانی دین یهود قرار داده‌اند؛ هرچند در واقع این امر ارتباطی با یهودیت ندارد به عبارت دیگر می‌توان گفت صهیونیسم با یهودیت تفاوت عمده‌ای دارد که تنها از آن آیین برای مشروعت بخشنیدن به جریان خود استفاده کرده‌اند؛ در حالی که با یکدیگر کاملاً مغایرت دارد. ما در این پژوهش به خاستگاه این تفاوت و دوگانگی می‌پردازیم و در ضمن آن به نحوه و چگونگی شکل‌گیری این جریان سیاسی می‌پردازیم اگر چه ناگزیر از نشان دادن سیر تاریخی و پیشینه تباری آن می‌باشیم اما در صدد بیان تاریخ آن نیستیم. بر همین اساس سؤال اصلی این پژوهش این است که شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم در تفسیر الکاشف شیخ محمدجواد مغنية و دلالت‌های تربیتی آن چگونه تبیین شده است

مبانی نظری

زندگینامه مؤلف تفسیر الکاشف

شیخ مغنية فرزند شیخ محمود از عالمان و مفسران شیعه در قرن چهاردهم قمری است که در لبنان متولد شد (مغنية، ۱۳۸۵: ۵۳۴) اوّلين اثر تفسیری ایشان تحت عنوان «الکاشف فی تفسیر القرآن الکریم» است که در هفت مجلد در بیروت به چاپ رسیده و مفسّر در این تفسیر، از مجموع روش‌های تفسیری بهره جسته است. (کاظمی، ۱۳۷۷: ۳۹) او در سال ۱۴۰۰ق درگذشت (مغنية، ۱۳۸۵: ۵۳۴).

روش مؤلف در تفسیر الکاشف در ابتدا، واژه‌های مشکل را معنا می‌کند، سپس اعراب و نکات ادبی را توضیح می‌دهد، آنگاه به آیه و معنا و پیام آن می‌پردازد. همچنین مؤلف، اهتمام فراوان به کمک گرفتن از آیات دیگر و تفسیر قرآن به قرآن و احادیث مورد اطمینان دارد. بحث‌های موضوعی (تاریخی، اعتقادی، اخلاقی) درباره آیه هم مطرح شده است. (خرمشاهی، ۱۳۷۷:۷۳۹) مؤلف که در صدد افشاگری و روشنگری در مورد مسائل سیاسی و اجتماعی و آیات مربوط به بنی اسرائیل می‌باشد کتابی با عنوان اسرائیلیات القرآن را گردآوری کرده است. (بهرامی، ۱۳۸۰: ۷۵)

تفکرات، عقاید و اعتقادات یهود صهیونیسم

صهیونیسم جنبشی نژادپرست، سیاسی و افراطی است که هدف آن تشکیل دولت یهود در فلسطین است تا از آن طریق بر جهان حکومت کند. کلمه صهیونیسم برگرفته از اسم "جل صهیون" در قدس شرقی است؛ جایی که حضرت داود پس از مهاجرت از حبرون (الخلیل) به بیت المقدس در قرن یازده قبل از میلاد قصر خود را در آن مکان بنا نهاد. این اسم به بازسازی مجدد معبد حضرت سلیمان و مملکت حضرت داود به پایتختی قدس دلالت دارد. صهیونیسم جهانی دارای ریشه‌های تاریخی، فکری و سیاسی است که به مقاطعی از این جنبش اشاره می‌شود کلمه صهیون برای اولین بار در عهد قدیم در هنگام فرمانروایی حضرت داود از سال ۹۶۰ تا ۱۰۰۰ قبل از میلاد به کار رفت. جنبش "فکری استعماری یهودیان" که در آغاز قرن نوزدهم خواستار تشکیل دولتی یهودی در فلسطین شد. نام صهیونیسم مشتق از کوه صهیون در فلسطین است و آموزه‌ها و تعالیم تورات و تلمود را که خواهان تحریف جامعه بشری و تقویت حس انتقام‌جویی از غیر یهود است، تحریف کرده است و مبادی و اصول ویرانگر یهود را در کتابی تحت عنوان پروتکل‌های حکماء صهیون که خطروناک‌ترین قوانین و مقررات را در طول تاریخ در خود جای داده است، مدون کردند. (صدرالدین الشیرازی، ۱۴۱۵: ۲۲۰، ج ۴)

شاخه‌های فکری یهود صهیونیست در تفسیر الکاشف

قوم یهود در طول حیات خویش به دلیل گرایش‌ها، عقاید، سیاست‌ها و خصلت‌های منحصر به فردی چون: بینش محدود و جهل، کتمان حقایق، تعصب و جمود فکری، توطئه گری، خشونت

طلبی، عهد شکنی و...، همواره مورد از جار دیگر ملت‌ها بوده است که آیات قرآن خود شاهدی بر این مدعایی باشد. از سوی دیگر یهود صهیونیسم در تحقق خواست خویش، که همان چیرگی و سردمنداری بر دارایی‌ها و عقاید مردم می‌باشد، تلاش بسزایی می‌کند و در این راستا از هر امکانی بهره گرفته و صرفاً نگاه ابزاری به مذهب دارد و سران این جریان از توسعه عقاید مذهبی میان یهودیان در هراس هستند. محقق در این رساله با تحلیل و توصیف منابع کتابخانه‌ای و با مراجعه به نظرات شیخ مغنية در تفسیر الکاشف توانسته است شاخصه‌های یهود صهیونیسم را استخراج نماید. این شاخصه‌ها عبارت است از سرپوش نهادن بر ویژگی‌های خویش با ایجاد جنجال، هیاهو و مظلوم نمایی نسبت به رفتار خشونت آمیزی که نسبت به آنها صورت گرفته، تصویری اغراق آمیز، حق بجانب و مظلومانه ارائه می‌دهد تا بتواند دولت مستقل یهود صهیونیسم را در سرزمین فلسطین تقویت کند و زمینه‌های پذیرش آن را در افکار عمومی غرب نهادینه سازد. از بین تفکرات یهود یک سری افکار و شاخصه‌های منفور و ضاله در بین یهود نمود بیشتری دارند. در رابطه با شاخصه‌های فکری یهود صهیونیست از مؤلفه‌هایی مانند جمود فکری، عدم اعتقاد به آموزه‌های دین خویش، حق ناپذیری، برتری جویی، بینش محدود و جهل و... می‌توان نام برد که در ادامه به تفسیر هر کدام پرداخته خواهد شد.

الف- جمود فکری

۱- **فَبِمَا نَفْضَهُمْ مِيثَاقُهُمْ وَكُفُرُهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا عُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفُرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا** (النساء، ۱۵۵)

فِيمَا نَفْضَهُمْ مِيثَاقُهُمْ؛ یعنی یهود را به سبب شکستن پیمانی که بدان متعهد شده و آن را بر خود لازم کرده بودند، لعنت کردیم. آن پیمان این بود که به آنجه موسی آورده است ایمان آورند و عمل کنند؛ اما پس از این پیمان، آن را تغییر دادند و دگرگون ساختند و حلال خدا را حرام و حرام او را حلال کردند. و كُفُرُهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ . این آیات عبارت بودند از: حجتها و دلایل نبوت عیسی و محمد . وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ . آنان پیامبرانی نظیر زکریا و یحیی را کشتنند، علی‌رغم این که دلیل بر نبوت آن دو، برایشان اقامه شده بود. وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا عُلْفٌ؛ یعنی قلب‌هایشان آن چنان پوشیده است که چیزی از دعوت (محمد) به آنها نمی‌رسد. یهودی‌ها این سخنان را به پیامبر اعظم می‌گفتند تا او از ایمان آوردن آنها به نبوت و پاسخ به دعوت خود نامید شود. **بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا**

بِكُفْرِهِمْ: این، یک جمله معتبرضه در میان جملاتی است که به یکدیگر عطف شده‌اند و برای رد سخن آنها: «قُلُوبُنَا غُلْفٌ» آمده است.

معنای این جمله آن است که قلب‌های شما به طور طبیعی بسته نیست بلکه کفر شما به محمد و ادامه دادن‌تان به گمراهی، آنها را بسان سنگ و حتی سخت‌تر از آن قرار داده است. پس از آن که قلب‌های یهودی‌ها به مرحله‌ای رسید که در آن، به هیچ‌روی برای پذیرش حق باز نمی‌شود، به منزله کسانی شدند که خدا آنان را بدون قلب آفریده است. از این‌رو، اگر مهر زدن بر قلب‌های؛ آنان به خدا نسبت داده شود، درست خواهد بود. (مغنية، ۱۳۷۸، ج ۲: ۷۵۵)

۲- ثمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ، فَهَيِّ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَ إِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَ إِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْقَقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَ إِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَ مَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (بقره/۷۴)

ثمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ: ای یهود مدینه، بر پیشینیان شما واجب بود که پس از مشاهده آن همه خوارق عادات و معجزات و از جمله زنده شدن آن مقتول پند گیرند و قلب‌هایشان نرم شود؛ ولی آنان چون ناپاک بودند علی‌رغم دیدن معجزات فساد کردند و قلب‌هایشان آن‌چنان سخت شد تا این که انگار از سنگ ساخته شده‌اند و حتی از سنگ هم محکم‌تر؛ زیرا «... از سنگ، گاه جوی‌ها روان شود و چون شکافته شود آب از آن بیرون جهد».

مؤلف تفسیر کاشف در ادامه می‌فرماید: خداوند سختی صخره‌ها و سنگ‌ها را بر قلب‌های یهودیان برتری داده است؛ زیرا صخره گاهی شکافته می‌شود و سنگ‌ها هم گاهی جابه‌جا می‌شود؛ و از آن آب جاری می‌شود اما قلب‌های یهودیان به نیکی تمایل پیدا نمی‌کند، و به هدایت روی نمی‌آورد.

همچنین خداوند می‌فرماید: «هفت آسمان و زمین و هر چه در آن‌هاست تسبیحش می‌کند و هیچ موجودی نیست جز آن که او را به پاکی می‌ستاید». و سنگ این صفت را دارد که در برابر پروردگاری که تمام سبب‌ها به او ختم می‌شود خشوع و فروتنی کند. (مغنية، ج ۱: ۲۶۲)

این صفت در صهیونیست‌ها با توجه عملکرد آنان در فلسطین اشغالی و اساس بودن اسطوره پاکسازی قومی و روحیه نژادپرستی تداوم دارد.

روز ۹ آوریل ۱۹۴۸م، مناخیم بگین از رهبران اسرائیل، ۲۵۴ سکنه منطقه دیر یاسین را قتل عام کرد کشته‌های منطقه خان یونس و بنی سهیلا، قصابی زنان، کودکان و مردان سالخورده در شب ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۲ «منطقه صبرا و شتیلا»، قتل عام روستای کفر قاسم و بمباران غیر نظامیان در شهر بیروت از موارد بارز این جنایت‌کاری است. (فیندی، ۱۳۷۹: ۶۵)

کشته‌های، منطقه قبیه تخرب منطقه صور و صیدا، مواردی است که فقط نام آنها را در اینجا ذکر کرده‌ایم و اگر شرح وقایع این قتل عام‌ها مطالعه شود، در وجود این روحیه صهیونیست‌ها تردید نخواهیم کرد (گارودی، ۱۳۷۴: ۱۷).

به عنوان مثال هنگامی که جنگ مسلمانان و اسرائیل در سال ۱۹۶۷م به اتمام رسید، و اسرائیلیان بر بیت المقدس پیروز شدند به روستایی که در نزدیکی شهر قرار داشت حمله کردند مردم بی دفاع و یگناه نیز از ترس کشته شدن به مسجد پناه بردن؛ ولی برای صهیونیست‌ها مسجد و غیر مسجد تفاوتی نداشت و با هلیکوپتر به آنها تیراندازی کرده و به خاک و خون کشیدند (آجیلی، ۱۳۹۰: ۲۱۵).

از سوی دیگر اشغال فلسطین موافق بود با اخراج مردم آن سرزمین که بیش از یک میلیون فلسطینی آواره شدند و هزاران نفر از آنان در اثر نداشتن تغذیه مناسب نابود شدند. (آجیلی، ۱۳۹۰: ۲۱۵)

صهیونیست‌ها در روستای دیر یاسین ۲۵ زن حامله را جمع کرده و آنها را در صفحه واحدی قرار دادند سپس به سوی آنها تیراندازی کردند و شکم‌های آنان را با چاقو و ساطور دریدند و نیمی از جنین‌ها را خارج کردند، و اعضاء و جوارح کودکان را در برابر چشمان پدران آنها قطعه قطعه کردند و مردان بی‌سلاح را به قتل رساندند و اعضای آنها را از بدن جدا ساختند (عبد الفتاح طباره، بی‌تا: ۱۲۳).

در پروتکل اول دانشوران صهیون آمده است که: «حاکمیت بر جهان جز با زور و خشونت میسر نیست. (نویهض، ۱۳۷۳: ۲۴۹)

موریس کونوپنیکی صهیونیست نیز می‌گوید: «امروز هنوز بخش اعظم ملت اسرائیل از مذهب دوری می‌جویند و نیز وایزمن» از رهبران صهیونیسم در نامه‌ای به رهبران صهیونیست اروپای غربی انتقاداتی می‌کند که سه برداشت متقن از آن استفاده می‌شود:

الف- صهیونیسم صرفاً نگاه ابزاری به مذهب دارد

ب- سران این جریان از گسترش عقاید مذهبی میان یهودیان هراسانند

ج- اکثریت یهودیان نسبت به دین مبدأ و معاد بی‌اعتقاد هستند (احمدی، ۱۳۷۶: ۳۲۵)

دکتر «اسرائیل شاهاک» یهودی در سال ۱۹۷۳م این گونه بیان می‌کند: «به نظر من چنین می‌رسد که اکثریت ملت خدا را ترک گفته‌اند و بتی را جایگزین آن ساخته‌اند درست همان‌طور که در صحرا از گوساله زرین طلایی طرفداری کردند. گوساله‌ای که طلاهای خود را برابر ساختن دادند. نام این بت جدید در اسرائیل است» (پژوهشگاه مطالعات تقریبی، ۱۳۹۸: ۶۲؛ شاهاک، ۱۳۸۰: ۲۱۰)

باید توجه داشت که تورات تحریف‌شده‌ای که صهیونیست‌ها به آن معتقد‌ند، هیچ اثری از معاد آن نیست و آن را مسکوت گذاشته است. (طباطبایی، بی‌تا، ج ۵: ۳۹۸)

راه‌های مقابله و تربیت با جمود فکری را باید در پیام‌ها و سخنرانی‌های امام خمینی(ره)، به خصوص در پیام معروف «نشور روحانیت» جستجو کرد. اهمیت جریان شناسی جمود فکری از نگاه امام تا آن‌جاست که ایشان به صراحت فرموده‌اند متحجران با نقاب عوام‌فریبانه به میدان می‌آیند و درنهایت اگر بتوانند موفق شوند چیزی برای انقلاب باقی نمی‌گذارند. در ادبیات و گفتگوی امام خمینی(ره)، بداخل‌الاقی‌های سیاسی، مقدس نمایی و مخالفت با استفاده از علم در مدیریت جامعه به بهانه مخالفت با اسلام، نگاه قیم‌مابانه داشتن به رأی مردم، مخالفت با استفاده از مظاهر تمدن در مسیر پیشرفت جامعه، مقدس جلوه دادن تمام مظاهر کهن و تعیین تکلیف کردن برای مردم و... مهم‌ترین شاخصه‌های جمود فکری بوده و راه‌های مقابله از دیدگاه امام را این گونه می‌توان شناخت حقیقت اسلام، افسای چهره واقعی جمود فکری و تحجر، داشتن الگو و سرمشق مناسب در زندگی، توجه به تعقل و دوری از خرافات را بر شمرد (امام خمینی، ۱۳۷۸، ج ۵: ۴۰۹) همان‌گونه که جمود فکری از دیدگاه امام مانع بیداری است، دلبستگی به شرق و صهیونیسم جهانی و خودباختگی در برابر آنان ملت‌ها را از نزدیک شدن به اسلام باز می‌دارد. لذا ایشان

می‌فرمایند(امروز زمانی است که ملت‌ها چراغ راه روشنفکرانشان شوند و آنان را از خودباختگی و زیونی در مقابل شرق و صهیونیسم جهانی نجات دهنده امروز روز حرکت ملت‌های است(همان، ج ۱۷ ص ۱۳)

ب- کتمان حقایق

۱- یا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي آتَيْتُمْ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّاهُ فَارْهَبُونَ * وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقاً لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرِيهِ وَلَا شَتَرُوا بِآيَاتِي ۗ ثُمَّنَا قَبِيلَةٍ وَإِيَّاهُ فَاتَّقُونَ * وَلَا تَبْسُطُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَتْتُمْ تَعْلَمُونَ (بقره/ ۴۰-۴۲) خداوند قوم یهود را در چند آیه از قرآن حکیم یاد کرده است. این آیات نعمت‌های خدا بر قوم یهود و انکار این نعمت‌ها توسط آنان هم چون: به ناحق کشته شدن پیامبران به دست آنها، دشمنی ایشان با موسی و هارون، پرستش گوساله به وسیله آنان و به برده‌گی گرفتن آنها از سوی فرعون را بیان کرده است، آن‌گاه آزادی آنها از برده‌گی و ستم، رهایی شان از غرق شدن، فرو فرستادن «من» و «سلوی» و توطئه‌هایی که مقابل پیامبر داشتند و خصومت آنها با مسلمانان و طرفداران حقیقت متذکر شده است. که بیانگر خصوصیات و رفتار آنان می‌باشد.(مغنية، ۱۳۸۵: ۲۰۰-۱۹۹)

۲- فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَذْنِي وَيَقُولُونَ سَيَغْفِرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِيهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ۔ مراد از «عرَضَ هَذَا الْأَذْنِي» (اعراف/ ۱۶۹) مال حرام است؛ نظیر ربا و رشو. خداوند پس یادآور شد: در دوران موسی گروهی از بنی اسرائیل نیکوکار و گروهی بدکار بودند، اکنون می‌گوید: این دو گروه، نسلی را بر جای گذاشتند که حلال و حرام تورات را می‌شناختند؛ لکن آنان حلال خدا را حرام و حرام او را حلال می‌کردند و می‌گفتند: خدا ما را می‌بخشد و به سبب هیچ چیزی معجازاتمان نمی‌کند؛ زیرا ما فرزندان، دوستان و ملت برگزیده او هستیم. (طباطبایی، ۱۳۷۴، ج ۸: ۳۸۸) و بعد از آنان، جانشینانی (ناشایست) جانشین شدند، که کتاب (تورات) را به ارث بردنده؛ در حالی که کالای ناپایدار این (دنیا) پست را گرفته، و می‌گویند: «به زودی آمرزیده خواهیم شد». [إلى] اگر کالای ناپایداری همانند آن به آنان برسد، آن را (نیز) می‌گیرند؛ آیا از آنان پیمان محکم کتاب [الله] گرفته نشده، که نسبت به خدا جز به حق سخن

نگویند، و درس آنچه را که در آن [کتاب] است، خوانده‌اند؟! و سرای آخرت برای کسانی که خود نگهداری (و پارسایی) می‌کنند بهتر است، پس آیا خردورزی نمی‌کنید؟! (طبرسی، بی‌تا، ج ۸: ۴۵۴) (ابوالفتح رازی، ۱۳۷۰-۱۳۷۱، ج ۸: ۷۶۲)

مؤلف به این استدلال کرده است که یهودیان کتمان حق بلکه بگوییم جای حق و باطل را عوض می‌کردند. در ادامه آیه مفسر تفسیر الکافی استدلال کرده به پیمان شکنی یهود **أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ**. این جمله رد و پاسخ دومی است به آنان؛ بدین ترتیب که، آنان تصور می‌کنند به خدا و تورات ایمان آورده‌اند و نیز این کتاب را خوانده و تمام محتوای آن را فهمیده‌اند. از جمله چیزهایی که در تورات آمده، آن است که خداوند هر کس را که توبه کند و از گناه دست بردارد می‌بخشد؛ اما اگر کسی بر آن اصرار ورزد، از زمرة هلاک شوندگان خواهد بود. و نیز تورات از هر کس که به خدا ایمان آورده، پیمان گرفته است که بر خدا دروغ نبندد. لکن گاهکاران با وجود این که این حقیقت را می‌دانند بر گناهان بزرگ پای می‌شارند و می‌گویند: خدا ما را خواهد بخشید. درحالی که این کار، پیمان شکنی و دروغ بستن بر خدادست و کسی که دروغ بینند از رحمت خدا محروم خواهد شد. و **الدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَعْقُلُونَ**. و نیز آخرت از آن کسانی است که بدون دلیل به متاع دنیا قلب نمی‌بندند و به دروغ نمی‌گویند: خدا ما را می‌بخشد. **"أَفَلَا تَعْقِلُونَ"** چگونه بیاندیشد کسی که شهوت‌ها، عقل او را کور و هوس‌ها، قلبش را بیمار کرده است؟ (معنیه، ج ۳: ۶۴۳)

در عصر حاضر نیز صهیونیست‌ها مانند یهود زمان پیامبر با دست کاری اخبار و حوادث قضاوی مردم را تحت تأثیر قرار دادند. آنها به علت تضاد با جامعه فلسطینی و عربی افکار عمومی را بر ضد اعراب تحریک کرده و تصویر ذهنی از عرب‌ها را تخریب ساخته و واقعیت با دقت از سوی رهبران اسرائیل جعل گردید. عرب‌ها در حافظه غربی‌ها افراد سیزه‌گر، متصلب و تروریست هستند. (رویوران، ۱۳۹۹: ۲۵-۲۶)

رهبران صهیونیسم علاوه بر همراهی قدرت‌ها، به همراهی افکار عمومی و تصویر ظاهری حق به جانب هم نیاز داشتند. در این میان عده‌ای لازم بودند که مسئولیت ظلم کردن بر یهودیان را بر عهده گیرند تا چهره یهودیان مظلوم جلوه‌گر شود. در این مرحله صهیونیزم نیاز به اتحاد با

یهودستیزان داشت. (سلطان شاهی، ۱۳۹۹: ۱۶۰-۱۶۱؛ شاهک، ۱۳۷۶: ۱۸۰-۱۸۹؛ روحانی، بی‌تا: ۲۰۲)

در واقع «تاریخ‌نگاری یهود بر مظلوم‌نمایی استوار است و این مظلوم‌نمایی به دلیل پشتوانه نیرومند تبلیغاتی آن بر افکار عمومی جهان به شدت مؤثر بوده است ... این مظلوم‌نمایی از آغاز با تعریف‌ها و اغراق‌های بزرگ و حیرت‌انگیز آمیخته است تا بدان جا که می‌توان گفت، تاریخ هیچ قومی چنین با دروغ‌های بزرگ و آگاهانه رقم نخورده است. (سلطان شاهی، بی‌تا: ۱۲۰)

براین اساس صهیونیسم جهانی، در راستای اهداف پلید و شیطانی خود، برای سلطه بر جهان، از تروریسم روانی، همراه و هماهنگ با تروریسم اندیشه استفاده می‌کند. در حقیقت، تروریسم روانی، به مثابه‌ی یک لبه‌ی قیچی، و تروریسم اندیشه بعدی دیگر آن است. هنگامی که این دو به بر روی هم قرار می‌گیرند، روحیه و دیگر اندیشه‌ها را خرد و نابود کرده، از بین می‌برند. (صفاتچ، ۱۳۸۱: ۷۰) اگر به برخی از مفاد این پروتکل‌ها توجه نماییم، به نکات جالی در مورد چگونگی کاربرد کلمه آزادی در زمان سلطه صهیونیسم جهانی و قبل از آن، پی خواهیم برد. در جایی توصیه به ترویج تئوری آزادیخواهی می‌شود و در جای دیگر گفته می‌شود که باقدرت با هرگونه آزادی مخالفت خواهیم کرد. آنجا که سخن از آزادیخواهی یا آزادی مطبوعات است، مربوط به برنامه‌هایی است که از آن رهگذر دولت‌ها و ملت‌ها را فشل و دچار از هم پاشیدگی می‌کند. اجرای این برنامه‌ها برای نابودی کشورها و دولت‌ها و زمینه‌سازی برای استقرار حکومت جهانی صهیونیسم است و در جایی که سخن از مبارزه با آزادی است مربوط به زمانی است که برای استقرار حکومت جهانی صهیونیسم، هرگونه صدای مخالفی را خفه می‌سازند. (ایرانی، ۱۳۸۳: ۱۳۸۱)

(۱۷)

از دیدگاه شهید مطهری نباید منکر این اصل کلی بود که احیاناً اگر گفتن حقیقتی سبب انحراف مردم از آن حقیقت بشود نباید گفت، زیرا گفتن برای ارشاد مردم به حقیقت است نه برای اینکه وسیله‌ی دور شدن از حقیقت بشود. البته کتمان حقایق حرام است. قرآن کریم می‌فرماید:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَنَا مِنَ الْآيَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا يَبَأَنَّا لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَ يَلْعَنُهُمُ الْأَلَاءُونَ (بقره/۱۵۹).

روی همین حساب در این مسأله عملاً دو جریان مخالف به وجود آمده است. یکی اینکه صاحبان فتوا در عصر اخیر با مشاهده اوضاع و احوال موجود سخت در عمق وجود خود می ترسند که فتوا به عدم وجوب ستر وجه و کفین و عدم حرمت نظر بر وجه و کفین بدنه، لهذا طریق سلامت می پویند و با یک «الاحوط» خود را نجات می دهد.

جریان دوم این است که بعضی دیگر را عقیده این شده که هرچند از نظر حقیقت و واقع، مطلب همین است ولی با ملاحظات عصر و زمان که مردم دنیا بهانه می گردند که قیود عفاف را به هر شکل و به هر صورت دور بریزند باید قسمتی از واقعیات را کتمان کرد که موجب بهانه نشود.

اینجاست که فلسفه‌ی «کتمان» و محافظه‌کاری پا به میان می نهد. فلسفه‌ی کتمان اختصاص به این مسأله ندارد، عده‌ای نظیر این عقیده را در باب استماع اخبار رادیو و خرید و فروش آن نیز داشتند (مجموعه آثار شهید مطهری، ۱۳۹۱: ۵۶۱)

اما با این حال آنچه در این حوادث اهمیت دارد این است که ظاهر کنندگان غربی با در دست داشتن تصاویر آخرین قربانیان جنایات‌های ارتشد اسرائیل به خیابان می‌آمدند و این رفتار نشان می‌داد که رسانه‌های کلاسیک غربی دیگر نمی‌توانند مانند گذشته واقعیت حوادث در خاورمیانه را به نفع اسرائیل تغییر دهند و روایت مغایر با واقع ارائه دهند. (رویوران بی تا: ۳۲) مثلاً در واقعه هولوکاست در واقع یهودیان اولین قربانیان صهیونیست‌ها بودند و صهیونیست‌ها برای کوچ دادن آنها به فلسطین، حتی کیسه‌ها را منفجر می‌کردند. نازی‌های آلمان به درخواست سازمان جهانی صهیونیسم و آژانس یهود، یهودیان را فراری می‌دادند و زمانی که یهودیان از آلمان و مناطق تحت نفوذ نازی‌ها فرار می‌کردند و حاضر نبودند به فلسطین بروند و از آژانس یهود کمک می‌خواستند، آژانس با انتقال آنها به خارج از فلسطین مخالفت می‌کرد. (رافعی، ۱۳۹۱: ۳۷-۳۸)

ج- جهل و بیش محدود

۱- وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا فَأَلْوَا أَنِي يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحْقُ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَةً مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ واسِعٌ عَلَيْهِ (بقره/ ۲۴۷)

هنگامی که پیامبر به آنان خبر داد که خداوند طالوت را بر آنها فرستاده است، گفتند: او چگونه می‌تواند فرمانده ما باشد، او ثروتمند نیست و فاقد نسب والا است. پیامبر گفت: فرماندهی ارش نیاز به ثروت و نسب ندارد و فقط نیاز به شجاعت و دانایی دارد و طالوت هم، کفایت علمی و اخلاقی، دارد و هم‌توان جسمی. آنان به واسطه جهل و بی‌بینی محدودی که داشتند گفتند: ما معجزه‌ای می‌خواهیم که این ادعای شما را اثبات کند. پیامبر گفت: نشانه این امر آن است که «تابوت» به سوی شما بازمی‌گردد و به فرمان خداوند، فرشتگان آن را می‌آورند. وقتی تابوت با معجزه‌های بسیاری بنی اسرائیل آمد، وعده پیامبر شان، محقق شد و آنان سلطنت و فرماندهی طالوت قبول کردند. و طالوت در جنگ با دشمن بنی اسرائیل، فرماندهی آنان را پذیرفت و به آنها اطلاع داد که به زودی از نهری عبور خواهد کرد به وسیله این نهر میزان اخلاص آنان آزمایش خواهد شد. کسانی که صبر پیشه کنند از آب نهر نمی‌نوشند مگر به اندازه‌ای که با دست بر می‌دارند. چه جهل و نادانی از این بالاتر که مقیاس سنجش فضیلت را گم کرده و آن را در ثروت و تمکن مالی و مقام‌های ظاهری و سن و سال جستجو نمود، این اشتباہی بزرگ بوده و نشانه جهل و بی‌خبری است. (مکارم شیرازی، ۱۳۶۶، ج ۹: ۷۶) حکومت حق باید به خاطر جلب رضایت مردم، طبقه محروم را از دست بدهد. تحقیر مؤمنان به خاطر فقرشان، نشانه جهل است.

(قرائتی، ۱۳۸۸، ج ۵: ۹۰۳)

زمانی که بنی اسرائیل از نهر عبور کردند، از امر طالوت سرباز زدند، جز اندکی از آنان که همچنان در ایمانشان ثابت و استوار بودند. و بقیه از آن آب نوشیدند هنگامی که بنی اسرائیل به رهبری طالوت و لشکریان جالوت رو در روی یکدیگر قرار گرفتند، و بسیاری از بنی اسرائیل دچار وحشت شدند و به طالوت گفتند: ما توان مبارزه با جالوت را نداریم. تعداد کمی که با ایمان بودند و از آب نهر نوشیده بودند، گفتند: چه بسا گروه اند کی که به اذن خداوند بر گروه بسیار پیروز شدند. این گروه از خدا خواستند که به آنها صبر و پایداری و پیروزی بر دشمن عطا کند و خدا نیز پس از آنکه درستی نیت آنها را دید، دعايشان را مستجاب کرد. جالوت به دست داوود کشته شد و دشمن شکست سختی خورد. و داوود با کشتن جالوت شهرتی رسید که بعدها وارث سلطنت بنی اسرائیل شد و خداوند مقام نبوت را به داوود داد و زبور را بر وی نازل کرد و هنر ساختن زره و

علوم دین و فصل خطاب را و به او آموخت، چنانکه خداوند فرموده است: وَ آتاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَ
الْحِكْمَةَ (مغنية، بی تاء، ج ۱: ۶۵۷-۶۵۶)

۲- یَسْتَلِكُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ (نسا ۱۵۳) مراد از اهل کتاب در اینجا یهود مدینه است که بسان دشمن سرسخت در برابر محمد موضع گرفته بودند و همواره علیه او توطئه می کردند و نیز آنان نخستین طایفه از اهل کتاب بودند که پیامبر دچار شان شده بود. از جمله لجاجت‌ها و بی‌شرمی‌های یهود که خدا در این آیه بدان اشاره کرده است آن بود که از پیامبر درخواست کردند تا کتابی از آسمان برای آنها نازل شود که به چشم خود آن را بیشنده. بدیهی است که آنان از پیامبر حجت نمی خواستند، بلکه از باب لجاجت این کار را می کردند؛ زیرا معجزاتی که پیامبر در قبل ارائه داده بود برای قانع ساختن کسی که حق را برای حق می خواست بسنده بود. خداوند، خود را از سوی پیامبرش به آنها پاسخ می دهد و می گوید: فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى
أَكْبَرَ مِنْ ذِلِكَ؛ يعني هیچ گونه تعجب و شگفتی ندارد ای محمد! اگر از تو درخواست کنند که کتابی از آسمان برای آنها نازل کنی؛ زیرا آنها از موسی درخواست بزرگتر و مهم‌تر از این را کرده بودند. آنها از موسی خواسته بودند که خود خدا را به آنان نشان دهد: فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهَرًةً
فَأَخَذَهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ ما جاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ.

روشن است کسانی که خواستار دیدن خدا آشکارا شدند و گوساله را به خدایی برگزیدند، یهودی‌های اویله بودند، نه یهودی‌های مدینه؛ لکن این‌ها به آنچه پدران و اجدادشان کردند، خشنود بودند. از این‌رو، می‌توان این عمل را به یهودی‌های مدینه نیز نسبت داد. وَ آئُنَا مُوسَى سُلْطاناً مُبِينًا. مراد از سلطان، حجت ظاهری و برهان قطعی است. اما برای یهود هیچ چیز ارزش ندارد و آنها به هیچ چیز اهمیت نمی‌دهند، مگر به یکی از دو چیز: یا منفعت و یا زور. از این‌رو، خدا آنها را با کوهی که در آیه بدان اشاره شده است، می‌ترساند. (مغنية، ۱۳۸۵، ج ۲: ۷۵۱-۷۵۰)

قوم یهود در پذیرش توحید و وجود خداوند لجوچ ترین امت‌ها می‌باشد. در این امر آنان بی‌ادب بودند و دشمنی خود را برابر حق شروع کردند و اینکه پیامبر ما را مسخره و اذیت می‌کردند و به گونه‌ای سخن گفتند که از سرتاپایشان سخنان توهین‌آمیز به مقام والای ربوبیت استشمام می‌شد. به هر حال اگر در قصه‌های بنی اسرائیل (یهود) که در قرآن آمده دقت کنی و در آنها باریک شوی خواهی دید که مردمی جاہل با بینشی محدود و اندیشه‌ای سطحی می‌باشد و

همین امر باعث شد که جزء چیزی از ماوراء حس را ایمان نیاوردن و آنچه را حس و ماده جایز می‌داند را تجویز کنند. نتیجه‌ای این‌همه پستی آن شد که در گفتار و رفارشان دچار تناقض شوند. (مکارم شیرازی، ۱۳۶۶، ج ۷: ۹۶) (خواجه‌زاده، حسینیان، ۱۳۹۴: ۳۹)

در عصر حاضر نیز صفت بینش محدود و جهل در کنار اندیشه‌های سطحی از صفات روشن و آشکاری است که به طور مدام در تاریخ یهود و صهیونیست مشاهده می‌شود که از جمله آن می‌توان به اسطوره‌های جعلی و تفسیرهای خطا از کتب مقدس یا تحریف تاریخ... نام برد که این صفت را در میان جوامع صهیونیست به یکی از شاخصه‌های بارز آنها تبدیل کرده است.. (نویهض، بی‌تا: ۲۷۱)

گارودی نیز به نقل از منابع تلمودی به این دیدگاه صهیونیست‌ها اشاره می‌کند که مردم جهان به دو دسته تقسیم می‌شوند: گروه برتر و مستحق حاکمیت و اعمال قدرت بر دیگران و گروه حقیر و تحت سلطه به خاطر نداشتن امتیاز برگزیدگی. یهودیان متعلق به گروه نخست‌اند و همه غیر یهودیان به گروه دوم تعلق دارند. (گارودی، ۱۳۷۷: ۴۸)

موسی هس (Moses Hess) از صهیونیست‌های تندرویی است که هر فرد یهودی را تا مقام مسیح بالا می‌برد: مقام هر یهودی به خاطر قومیت و نژادش تا حدی است که هر یهودی خود یک مسیح به حساب می‌آید در جهانی که حیات و مرگ به موازات هم در جریان است تنها یهودیان‌اند که می‌توانند به حیات خود تداوم بخشدند و خود را حفظ نمایند. (قاسمی، ۱۳۹۳: ۹۴)

در اغلب کتاب‌های فقهی، به مساله ارشاد جاهل پرداخته نشده است و فقهاء به صورت استطرادی در مباحث فقهی به آن پرداخته‌اندو شیخ انصاری مساله ارشاد جهل و بینش محدود را در ضمن بحث بیع دهن متنجس مطرح کرده است (انصاری، ۱۴۱۵، ج ۱: ۷۸) آیه نفر: وَ مَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لَيُنِفِّرُوا كَافَةً فَلَوْلَا لَنَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَقَهَّمُوا فِي الدِّينِ وَلَيُنَذِّرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَخْذَرُونَ (توبه/۱۲۲) یکی از صریح‌ترین آیات در وجوب تعلیم افراد جاهل است. نفر با توجه به کاربردهای آن در قرآن به معنای «کنده شدن از چیزی به چیز دیگر و یا از جایی به جای دیگر است» (راغب اصفهانی، ۱۳۷۴: ۸۱۷). از ظاهر این آیه مشخص است که منظور نفر برای تفکه است و هدف از این تفکه نیز باید ارشاد قوم و تعلیم به جهال باشد فلذًا آیه فوق بر وجوب تعلیم به کسانی که جهل دارند دلالت می‌کند.

پیشینهٔ پژوهش

در واقع بخش عظیمی از معارف قرآن در حیطه ویژگیهای فکری یهود است، آنچه در رفتار شناسی یهود حاضر (صهیونیسم معاصر) بر مبنای اصول حاکم بر تفکر ایشان نمود یافته است چه در تعاملات بین المللی ایشان با سایر ملت‌ها و چه رویکرد آخرالزمانی ایشان در حوزه اندیشه و چه با رویکردهای اشغالگرانه یهود صهیونیست در تعاملات منطقه‌ای بازخوانی میگردد. در واقع نمود عینی بنیاد‌های فکری است که رفتار شناسی را تبیین میکند.

کتابهای تفسیری بسیاری از جمله: «مجمع‌البیان»، «تفسیر نمونه»، «المیزان»، «پرتوی از قرآن»، «تفسیر جامع»، «تفسیر نور» و ... در شرح آیاتی که در مورد یهود بوده است به تفصیل سخن به میان آورده اند.

کتابهایی در مورد این موضوع نوشته شده است، از جمله: «تاریخ زندگانی پیامبر خاتم» نوشته سبحانی، «یهود از نظر قرآن» و کتاب «چهره یهود در قرآن» نوشته طباره، «جنگ‌های پیامبر»، نامه‌ها و پیمانهای سیاسی حضرت محمد و استناد در صدر اسلام» نوشته حمید‌الله، «تاریخ دوران پیامبر» نوشته سلطانی، «نخستین حکومت اسلامی» نوشته صفاری زاده، و ...

در عصر حاضر کتاب‌ها و نسخ چاپی بسیاری در زمینه اخلاق، عقاید، رفتار و افکار و منش صهیونیسم و صهیونیزم به نگارش در آمده است. که از آن جمله میتوان به یهود ستیزی؛ واقعیت یا دستاویز سیاسی و کتاب از جولانگاه استرتا وادی صهیون و همچنین کتاب پان‌ترکیسم و صهیونیسم نوشته سلطانشاهی که در این نسخ به شناخت دقیق قضیه فلسطین تا پیش از پیدایی صهیونیسم و اشغال فلسطین، یهود و مسائل مربوط به آن، تاریخ را متاثر نموده تا هم اکنون که صهیونیسم چهره جدیدی از خودنشان میدهد را معرفی کرده است. و کتاب فلسطین از نحر تا بحر تالیف پژوهشگاه مطالعات تقریبی که به جمع آوری مجموعه مقالات اجتماعی سیاسی قدس و فلسطین پرداخته است. و همچنین کتبی که به مسئله هولوکاست اشاره دارند که میتوان از آن جمله کتاب هولوکاست و نفوذ یهودیان در آمریکا نوشته دیوید و کتاب اولین هولوکاست در تاریخ نوشته ابوخلیل شوقی و کتاب هولوکاست افسانه‌ای خاص صهیونیسم است نوشته سیندی و کتاب

جایگاه هولوکاست در پروژه صهیونیسم نوشته تراهی و کتاب یهود، صهیونیسم و هولوکاست نوشته جعفری اشاره داشت.

اما وجه تمایز این مقاله با کارهای انجام شده و به چاپ رسیده این است که دیدگاه یک مفسر شیعی قرآن را در رابطه با شاخصه‌های فکری صهیونیسم با تفسیر آیات قرآن و رویکرد مبازه طلبانه او به رشته تحریر در آمده و همین امر بکر بودن این رساله را نشان میدهد.

روش‌شناسی پژوهش

با توجه به اینکه هدف پژوهش حاضر بررسی شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم (جمود فکری، کتمان حقایق، جهل و بیشن محدود) در تفسیر الکاشف شیخ محمدجواد مغنية می‌باشد از این رو این مطالعه از لحاظ روش از سری مطالعات توصیفی-تحلیلی می‌باشد که پژوهشگر بر اساس عنوان پژوهش، مفاهیم آن استخراج نموده و سپس به تحلیل هر کدام از آن داده‌ها پرداخته است. ابزار گردآوری اطلاعات این پژوهش به صورت کتابخانه‌ای می‌باشد.

سؤالات پژوهش

- ۱- سوالات سوالات پژوهش سوالات پژوهش سوالات پژوهش؟
- ۲- سوالات پژوهش سوالات پژوهش سوالات پژوهش سوالات پژوهش؟

یافته‌های پژوهش

شاخصه‌های فکری (کد مظمن)	آیات	القوم یهود	یهود صهیونیسم (کد تحلیل)
جمود فکری	فَبِمَا نَعْصَيْهِمْ مِّثَاقُهُمْ وَكُفْرُهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقُلْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ فَلَمَّا نَأْتُنَا عَلَفَ تَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ قَلَا يَوْمَئِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا (النساء / ۱۵۵)	پس به [سزای] پیمانشکنیشان و به آیات خدا کافر شدند و انکارشان نسبت به آیات خدا و کشتار ناحق آنان [از] انبیاء و گفتارشان که دل‌های ما در غلاف است موجب این شد که [لعتشان کردیم] بلکه خدا	جهود صهیونیسم به سبب جمود فکری صرفاً نگاه ابزاری به مذهب دارد و سران این جریان از توسعه عقاید مله‌بی میان یهودیان در هراس هستند و اکثریت آنان نسبت به مبدأ و معاد بی اعتقاد می‌باشند. از این‌رو تورات تحریف شده‌ای که

شاخصه‌های فکری (کد مضمون)	آیات	قوم یهود	یهود صهیونیسم (کد تحلیل)
صهیونیسم‌ها به آن اعتقاد دارند هیچ اثری از معاد در آن نیست. این صفت در صهیونیست‌ها با توجه عملکرد آنان در فلسطین اشغالی و اساس بودن اسطوره پاکسازی قومی و روحیه نژادپرستی تداوم دارد. روز ۹ آوریل ۱۹۴۸م، مناخیم بگین از رهبران اسرائیل، را سکنه منطقه دیر یاسین را قتل عام کرد کشتارهای منطقه خان یونس و بنی سهیلا، قصابی زنان، کودکان و مردان سالخورده در شب ۱۶ سپتامبر ۱۹۸۲ «منطقه صبرا و شتیلا»، قتل عام روسانی کفر قاسم و بمباران غیر نظامیان در شهر بیروت از موارد بارز این جنایت‌کاری است. (آهوبی، ۱۳۹۳ : ۶۵)	به خاطر کفرشان بر دل‌هایشان مهر زده و دل‌های آنان از دریافت پیام محمد (ص) در پرده است. و در نتیجه جز شماری اندک [از ایشان] ایمان نمی‌آورند.	به خاطر کفرشان بر دل‌هایشان مهر زده و دل‌های آنان از دریافت پیام محمد (ص) در پرده است. و در نتیجه جز شماری اندک [از ایشان] ایمان نمی‌آورند.	
اما پس از این ماجرا دلهای شما سخت گردید همانند سنگ یا سخت‌تر از آن چراکه از برخی سنگ‌ها جویهای بیرون میزند و پاره‌ای از آنها می‌شکافد و آب از آن خارج می‌شود و برخی از آنها از بیم خدا فرو می‌ریزد ولی دلهای شما به حق گرایش نمی‌یابد و ترس از خدا در آن پدیدار نمی‌شود و خدا از آنچه می‌کنید غافل نیست.	ْلَمْ قَسْتَ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذِلِكَ فَهَيَّ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُ قَسْنَةً وَ إِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَعَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَ إِنَّ مِنْهَا لَمَا يَنْتَقِقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَ إِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ حَشْيَةِ اللَّهِ وَ مَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (بقره / ۷۴)	اما پس از این ماجرا دلهای شما سخت گردید همانند سنگ یا سخت‌تر از آن چراکه از برخی سنگ‌ها جویهای بیرون میزند و پاره‌ای از آنها می‌شکافد و آب از آن خارج می‌شود و برخی از آنها از بیم خدا فرو می‌ریزد ولی دلهای شما به حق گرایش نمی‌یابد و ترس از خدا در آن پدیدار نمی‌شود و خدا از آنچه می‌کنید غافل نیست.	اما پس از این ماجرا دلهای شما سخت گردید همانند سنگ یا سخت‌تر از آن چراکه از برخی سنگ‌ها جویهای بیرون میزند و پاره‌ای از آنها می‌شکافد و آب از آن خارج می‌شود و برخی از آنها از بیم خدا فرو می‌ریزد ولی دلهای شما به حق گرایش نمی‌یابد و ترس از خدا در آن پدیدار نمی‌شود و خدا از آنچه می‌کنید غافل نیست.

■ شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم در تفسیر الکاشف شیخ محمدجواد مغنية و دلالت‌های تربیتی آن ■

شاخص‌های فکری (کد مضمون)	آیات	قوم یهود	یهود صهیونیسم (کد تحلیل)
کشمکش حق و باطل	<p>یا بَتِی إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيْكُمْ وَأُوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّاهُ فَارْهَبُونَ * وَ آمُنُوا بِمَا أُنزَلْتَ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَئِكَافِرٍ بِهِ وَ لَا تَشْتَرُوا بِأَيَّاتِيَ نَهَىٰ فَلِيَلُّا وَإِيَّاهُ فَانْتَهُونَ * وَلَا تُلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْمِلُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ * (بقره / ۴۰— ۴۲)</p>	<p>ای فرزندان اسرائیل نعمتهايم را که بر شما ارزانی داشتم بیاد آورید و به پیمانم وفا کنید آنگاه است که من نیز به عهدی که با شما بسته‌ام وفا خواهم کرد، و تنها از من پرسیم. و به این قرآن که فرو فرستاده‌ام و توراتی را که با شماست تصدیق می‌کند ایمان بیاورید و از میان اهل کتاب نخستین منکران آن نباشد و آیات مرا به بهایی ناچیز (دنیا) نفوشید و تنها از من پروا کنید. و حق را به باطل در دنیا می‌زید و حقیقت را با آنکه خود میدانید کنم نکنید.</p>	<p>کلیات طرح توسعه و استیلای صهیونیست در چارچوب پروتکل‌های دانشوران صهیونیستی قابل بررسی است اولین کنگره دانشوران صهیونیسم در شهر بال در سال ۱۸۹۷ به ابتکار تندور هر تسل شکل گرفت البته مفاد این پروتکل‌ها محترمانه بود که با حمله‌ی پلیس روسیه به این اجلاس مفاد این پروتکل‌ها افشا شد. (ایرانی، ۱۳۸۳: ۳)</p> <p>یهود صهیونیسم پرتو نقشه‌های خصم‌هایی است که با هدف تسخیر جهان بر ملت مطلوب فلسطین روا داشتند و مقابله پروتکل‌های تدوین شده توسط تندور هر تسل می‌باشد.</p> <p>صهیونیست‌ها با انتشار اخبار کذب و دروغین احساسات و قضاویت مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهند و افکار عمومی را بر ضد اعراب تحریک می‌کنند تا جایی که عرب‌ها در حافظه غربی‌ها افرادی ستیزه‌گر و تروریست هستند. در واقع تاریخ‌نگاری یهود</p>
کشمکش حق و آمیختن	<p>فَخَلَفَ مِنْ تَعْدِيهِمْ خَلَفُهُ وَرَثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَهَا الْأُذُنِي وَيَقُولُونَ سَيَغْفِرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ. مَرَادُ از «عَرَضَهَا» الْأُذُنِي» (اعراف / ۱۶۹)</p>	<p>آنگاه بعد از آنان شایستگان، جانشینانی کتاب [آسمانی] تورات را به ارث بردن و احکام و معارف آن را دریافت کردن، که کالای ناپایدار این دنیا پست را بی هیچ توجهی به حرام یا حلال بودن آن می‌گیرند و</p>	<p>صهیونیست‌ها با انتشار اخبار کذب و دروغین احساسات و قضاویت مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهند و افکار عمومی را بر ضد اعراب تحریک می‌کنند تا جایی که عرب‌ها در حافظه غربی‌ها افرادی ستیزه‌گر و تروریست هستند. در واقع تاریخ‌نگاری یهود</p>

یهود صهیونیسم (کد تحلیل)	قوم یهود	آیات	شاخصه‌های فکری (کد مظمن)
صهیونیسم در مظلوم‌نمایی استوار می‌باشد و این مظلوم‌نمایی پشتوانه نیرومند تبلیغاتی آن بر افکار عمومی جهان به شدت مؤثر است. و این مظلوم‌نمایی‌ها آنچنان اغراق‌آمیز است که می‌توان گفت تاریخ هیچ قومی این‌چنین با دروغ‌های بزرگ و آگاهانه رغم نخورده است مثلاً: در واقعه هولوکاست یهودیان اولین قربانیان صهیونیست‌ها بودند. و صهیونیست‌ها برای کوچ دادن آنها به فلسطین حتی کنیسه‌ها را منفجر می‌کردند.	میگویند بخشیده خواهیم شد و از روی توبه سخن نمی‌گفتند، و اگر کالایی مانند آن به ایشان برسد [باز] آن را می‌گرفتند. آیا از آنان پیمان کتاب [آسمانی] گرفته نشده که جز به حق نسبت به خدا سخن نگویند بالینکه آنچه را که در آن [کتاب] است آموخته‌اند به آن پیمان وفا نکردند با این هدف که به دنیای خود برسند، ولی سرای آخرت برای کسانی که پرواپیشه می‌کنند بهتر است آیا باز تعقل نمی‌کنید.		
صفت جهل و بیش محدود از جمله صفات روشی و آشکاری است که در تاریخ یهود صهیونیسم دیده می‌شود به طور مثال می‌توان به اسطوره‌های جعلی و تفسیرهای خطأ از کتب مقدس و یا تحریف تاریخ	وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَائُلُوتَ مَلِكًا قَاتِلًا أَنِّي يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحْقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ	وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَائُلُوتَ مَلِكًا قَاتِلًا أَنِّي	

شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم در تفسیر الکاشف شیخ محمدجواد مغنية و دلالت‌های تربیتی آن

شاخص‌های فکری (کد مضمون)	آیات	القوم یهود	یهود صهیونیسم (کد تحلیل)
بَسْطَةٌ فِي الْعِلْمِ وَ الْجِسْمِ وَ اللَّهُ يُؤْتِي ^۱ مُلْكَةً مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (بقره / ۲۴۷)	بر بني اسرائیل در اختیار نیاکان ما بوده است. علاوه بر این به او از حیث مال گشایشی داده نشده است. پیامبران گفت: در حقیقت خدا او را بر شما برتری داده و او را در دانش اداره امور و [نیروی] بدنی بر شما برتری بخشیده است، و خداوند پادشاهی خود را به هر کس که بخواهد می‌دهد و خدا گشایشگر داناست و می‌داند چه کسی درخور بخشنی است.	اشارة کرد نقشه‌های یهود صهیونیسم که به دو گروه عوام و دانشمندان حیله‌گر تقسیم می‌شوند بر آن است که حقایق را به سوی خود تحریف کرده و هدفشان آن است که با این کار بهای کمی را به دست آورند که با وسائلی که نا مقدس است و نتیجه‌ی نادرستی هم می‌دهد بیشتر باعث عقب‌افتدگی و درست کردن تیگناها و باتلاق‌های فکری و روحی خود را به عذاب می‌اندازند و عوام یهود را نیز در شک و تردید و خفغان فرومی‌برند.	جهل و بیش محدود و طبقاتی
وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ تُؤْمِنَ لَكَ حَسَنَى نَرَى اللَّهَ جَهَرَةً (بقره / ۵۵)	و چون گفتید ای موسی، هرگز سخن تو مبتنی بر اینکه خدا تورات را بر تو فروفرستاده است باور نمیکنیم تا خدا را آشکارا به چشم خود ببینیم و تأیید تورات را از او بشنویم. پس هرگز به تو ایمان نخواهیم آورد پس در حالی که نگاه میکردید صاعقه شمارا فروگرفت.	ترویج یهود ستیزی باهدف ترغیب به مهاجرت ولو با ضریب زدن به یهودیان از سوی صهیونیست‌ها، ابعاد بسیار گسترده‌تر و عجیب‌تری دارد که اگر یهودیان بی خبر و ساده از آن مطلع باشند یقیناً در پروژه صهیونیسم خلل وارد خواهد شد؛ کما اینکه کاوش	

یهود صهیونیسم (کد تحلیل)	قوم یهود	آیات	شاخصه‌های فکری (کد مظمن)
مهاجرت به فلسطین و افزایش مهاجرت معکوس از فلسطین، در شرایط فعلی حاکی از این واقعیت است.(سلطان شاهی، (۱۳۹۹)	آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خود را فراموش می‌کنند با اینکه شما کتاب [خدا] را می‌خوانید آیا [هیچ] نمی‌اندیشید.	أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِإِيمَانٍ وَتَنْسُؤُنَ الْفُسُكَمْ وَ أَتُنْهِمْ تَلْوُنَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (بقره/ ۴۴)	
	اهل کتاب (یهودیان) باوجود قرآن از تو می‌خواهند که کتابی از آسمان [یکجا] بر آنان فروود آوری البته از موسی بزرگتر از اینرا خواستند و گفتند خدا را آشکارا به ما نشان بده پس به سزای ظلمشان صاعقه آنان را فرو گرفت سپس بعد از آنکه دلایل آشکار از بت پرستی برایشان آمد گوسله (سامری) را [به پرستش] گرفتند و ما از آن هم درگذشتم و به موسی تسلطی آشکار بر گوسله پرستان و سازنده‌اش با برها نی روشن عطا کردیم. یهودیان به سبب جهل و بیش محدود هم در زمان حضرت موسی و هم در زمان پیامبر اسلام پیوسته به دنبال بهانه جویی و آزار و اذیت پیامبران الهی بودند).	يَسْتَأْكِلُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تَنْزَلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ. (النساء ۱۵۳)	

نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف بررسی شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم در تفسیر الکاشف شیخ محمدجواد مغنية و دلالت‌های تربیتی آن به روش توصیفی تحلیلی تدوین شده است. نتایج به دست آمده از تفسیر الکاشف حاکی از این بود که شاخص‌های فکری یهود صهیونیسم می‌تواند شامل جمودفکری، کتمان حقایق و جهل و بینش محدود باشد که همواره در قرآن نیز به این خصوصیات اشاره شده است. قرآن کریم بارها درباره یهود و پنهان کردن حقایق تورات توسط دانشمندان و اقدامات خصم‌هایی که به عمل می‌آورند نازل شده است. لازم به ذکر است که آنچه بنی اسرائیل در حوزه اندیشه و فکر نشان می‌دادند و نیز موضع گیری‌های فکری یهود در طول تاریخ طولانی خود، از مهمترین بحث‌هایی است که فرآن به آن پرداخته است و آن را مورد انتقاد قرار داده است. توجه به آنچه قرآن در باب جهت‌گیری فکری و موضع اعتقادی یهود بیان کرده و افشاگری‌های خداوند در این باره ما را در شناخت یهود و تعلل عملکرد آنها و همینطور چگونگی برخورد با آنها یاری می‌کند.

در تفسیر الکاشف یکی از مهمترین شاخص‌های یهود، کتمان حقایق بیان شده است. که در آیات قرآنی نیز خداوند به این موضوع پرداخته است. «أَلَمْ يُؤْخِذْ عَلَيْهِمْ مِّيقَاتُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَتُوَلُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ وَ دَرَسُوا مَا فِيهِ...؟» (اعراف / ۱۶۹) آیا از ایشان پیمان نگرفته اند که دربارهٔ خدا جز به راستی سخن نگویند: حال آنکه آنچه در آن کتاب آمده بود، خوانده بودند». در آیهٔ زیر نیز به صورت صریح و موجز، هم به پنهان کاری (کتمان حقایق) و هم دین فروشی، آن هم در مقابل بهایی اند که، توسط اهل کتاب اشاره شده است: «وَ إِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيقَاتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَسِّئُهُ لِلنَّاسِ وَ لَا تَكُونُنَّهُ فَبَيْنَهُ وَ رَاءَ ظُهُورِهِمْ وَ اشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ؟» (آل عمران / ۱۸۷).

و هنگامی که خدا از کسانی که (اهل کتاب) کتاب به آنها داده شده پیمان گرفت که حتماً آن را برای مردم آشکار سازید و کتمان نکنید، ولی آنها آن را پشت سر افکندند و به بهای کمی فروختند و چه بد متعاری می‌خرند». و در آیه‌ای دیگر می‌فرماید: «يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَبْسُطُنَ الْحَقَّ

بِالْبَاطِلِ وَ تَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ؛ (آل عمران / ۷۱). ای اهل کتاب (یهود و نصارا) چرا حق را با باطل مشتبه می کنید و حقیقت را پوشیده می دارید؟ در حالی که می دانید؟ برابر نتیجه به دست آمده از تفسیر الکافش یکی دیگر از شاخص های قوم یهود کتمان حقایق و آمیختن حق و باطل بود. یکی از مهمترین تبیین ها در این زمینه را می توان مربوط به کتمان حقیقت کتاب خدا تورات دانست، چرا که همیشه آنچه را موافق میلشان بود، آشکار و آنچه خلاف میل آنها بود، کتمان می نمودند. قرآن کریم به جایگاه بسیار پست و سخیف کتمان حقایق پرداخته و به توبیخ و تقبیح کتمان کنندگان می پردازد، به عنوان مثال در آیه ۷۱ سوره آل عمران؛ «يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْتُمُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَ تَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ»؛ «ای اهل کتاب! چرا حق را با باطل (می آمیزید) و مشتبه می کنید (تا دیگران نفهمند و گمراه شوند)، و حقیقت را پوشیده می دارید در حالی که می دانید؟ همچنین خداوند متذکر میشود که اهل کتاب به خوبی، حقایق را میشناسند چون تمامی خصوصیات آن جناب را در کتب خود دیده اند، ولی به صورت کاملاً آگاهانه آنها را پنهان میکنند؛ «الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرُفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَ إِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَ هُمْ يَعْلَمُونَ»؛ کسانی که کتاب آسمانی به آنان داده ایم، او (پیامبر) را همچون فرزندان خود می شناسند (ولی) جمعی از آنان، حق را آگاهانه کتمان می کنند.

یکی دیگر از شاخص های موجود قوم یهود در تفسیر الکافش جهل و بینش محدود یهودیان است. ساخت ذهنی این مردم به گونه ای شکل یافته بود که کمتر نوآوری و تغییری را در خود می پذیرفت. ارزش ها و باورهای دوره فرزند کشی فرعون به حدی عمقی و ساختاری بود که آثار و بقایای آن دوران تا امروز نیز باقی مانده است. به دلیل همین شاخص جهل و بینش محدود در قوم یهود، اکثر آنها خدای تعالی را جز جسمی از اجسام تصور نمی کردند و به طوری که از ظاهر نسخ موجود تورات نیز بر می آید، خدا را جوهر الوهی می پنداشتند که از نظر شکل شبیه انسان است. به همین دلیل هر چه موسی(ع) آنها را به معارف الهی و حقیقی نزدیک می کرد، نتیجه اش صرفاً این بود که فقط صورت و شکل خدا را در ذهن خود تغییر می دادند. به همین سبب طبق آیه شریفه ۱۳۸ سوره اعراف «وَجَاؤْرَبَتَا بَيْتِي إِسْرَائِيلَ الْبَعْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامِهِمْ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ وَقُنْتی در مسیر راه به قومی برخوردند که دارای بتھایی بودند و آنها را می پرس蒂دند، عمل آنها را پسندیدند و آرزو کردند آنها نیز چنین

بتهایی داشته باشند. این راهبرد در قوم یهود همچنان ادامه یافته تا این که امروز نیز به وضوح در صهیونیست‌ها مشاهده می‌شود.

به طور خلاصه

۱. افراد ناصالح یهود، گاهی در کشمکش وجودان و منافع مادی قرار می‌گیرند و مدت کوتاهی پشیمان می‌شوند، ولی به زودی با امیدهای کاذب به بخشش الهی، به سوی سرمایه‌های ناپایدار دنیا بازمی‌گردند.
۲. در قرآن به پیمان خدا با بنی اسرائیل اشاره شده است که از طریق کتاب تورات به آنان ابلاغ شده بود که حق گو باشند و به خدا نسبت ناروا ندهند، ولی آنان با آن که این مطالب را خوانده و وارث این کتاب بودند، دنیاطلب شدند و حق را رها کردند و به اسلام ایمان نیاوردند و پیمان شکنی کردند.
۳. علائم فروپاشی رژیم صهیونیستی، هم در عرصه‌های جنگ‌های نظامی و هم در عرصه‌های دیپلماتیک و اقتصادی و استراتژیکی، هر روز بیشتر از روز قبل نمایان می‌گردد. با توجه به اینکه رژیم صهیونیستی بر اساس ترور و کشتار مردم مظلوم و مسلمان فلسطین و با آرمان حکومت بر نیل تا فرات، موجودیت خود را اعلام کرد و یک ارتش افسانه‌ای و خودساخته از خود جلوه داده است.
۴. حس نبود امنیت و آرامش و سرگردانی و ناتوانی رژیم صهیونیستی تا آنجایی است که موجب شده با حربه‌های مختلفی چون تخریب منازل و توسعه شهرک‌های صهیونیستی و ایجاد دیوار حائل بین خود و نیروهای مقاومت فلسطین و ایجاد و ساخت گند آهنین و حکومتی که تاکنون نتوانسته است هیچ گونه امنیت و آسایش برای ساکنین خود ایجاد کند و حتی باعث کاهش ایجاد اعتماد دولت‌های غرب و حتی ایادی ظلم نسبت به خود شده‌اند.
۵. یهود صهیونیسم و رژیم صهیونیسمی در تحقق خواست خویش، که همان چیزگی و سردمداری است بر دارایی‌های مردم و عقاید آنها تلاش به سزاگی می‌کند، و در این راستا از هر امکانی بهره می‌گیرد. پس دشمن‌شناسی باید نخستین گام ما در رویارویی با آنان باشد که اگر این نباشد بردگی و نابودی کمترین رهایی این کاهلی در شناخت دشمن خواهد بود.

۶. در تقابل با صهیونیسم به بازتعریف سیاست عملی پیامبر در مقابل یهود پرداخته و آیات قرآنی در این زمینه را الگوی سیاست عملی خود قرار داده و چون این دو پدیده یهود و صهیونیسم صفات هویت یکسانی دارند می‌توان با شناخت هویت یهود به هویت یهود صهیونیسم معاصر پی برد.

فهرست منابع

- قرآن.
- ابوالفتح رازی، حسین بن علی، (۱۳۷۰-۱۳۷۱)، روض الجنان و روح الجنان فی تفسیر القرآن، مشهد مقدس: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی..
- آجیلی، هادی، (۱۳۹۰)، یهود و صهیونیسم از منظر قرآن کریم، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.
- احمدی، محمد، (۱۳۷۶)، پژوهه صهیونیست، تهران: مؤسسه فرهنگی پژوهشی ضیاء اندیشه.
- ایروانی، محمدجواد، (۱۳۸۳)، عالم بحران در اقتصاد رژیم صهیونیستی، تهران: قبله اول.
- بهرامی، محمد، (۱۳۸۰)، روش‌شناسی تفسیر الکافر، دوفصلنامه پژوهش‌های قرآنی، دوره ۲۷، ص ۲۷۷-۲۴۸.
- حی، یهودا، صدری پور، امیرحسین، آبراهام کهن، (۱۳۹۰)، گنجیه‌ای تلمود، ترجمه امیرفریدون گرگانی، یهوشوع نتن‌آلی، نشر اساطیر، جلد دوم، تهران
- خرم‌شاهی، بهاءالدین، (۱۳۷۷)، دانشنامه قرآن و قرآن‌پژوهی، تهران: انتشارات ناهید.
- خرزائی، سمیه، (۱۳۸۹)، بن مایه‌های دینی و تاریخی صهیونیسم، قم: مؤسسه بوستان کتاب.
- خمینی، سید روح‌الموسوی، (۱۳۸۷)، صحیفه نور، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)
- خواجه‌زاده، لیلا، حسینیان، فهیمه السادات، (۱۳۹۴)، تیپ شناسی اجتماعی قوم بنی اسرائیل، قم: مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهان).
- دینیوف، ف، نظریات العنف فی الصراع الایدئولوجی، ترجمه سحر سعید، (۱۹۸۲)، دمشق: دارالدمشق للطباعة و نشر.
- راغب اصفهانی، ابوالقاسم حسین بن محمد، (۱۳۷۴)، مقدرات الفاظ القرآن، لبنان: دارالعلم.
- رافعی، ابوالفضل، (۱۳۹۱)، هولوکاست، افسانه یا واقعیت؟، تهران: قبله اول.
- رامهرمزی، معصومه، (۱۳۸۹)، یهود در قرآن، اسرائیل در فلسطین، تهران: جمعیت دفاع ار ملت فلسطین.
- روحانی، محمدحسین، (۱۳۸۰)، حکم غیابی، تهران: انتشارات امیرکبیر.

شاخص‌های فکری پیود صهیونیسم در تفسیر کاشف شیخ محمدجواد مغنية و دلالت‌های تربیتی آن

رویران، حسین، (۱۳۹۹)، مهمترین چالش‌های رژیم صهیونیستی در محیط بین‌المللی، تهران: قبله اول جمعیت دفاع از ملت فلسطین.

سلطان شاهی، علیرضا، (۱۳۹۹)، یهود سیزی؛ واقعیت یا دستاویز سیاسی، قم: شهید کاظمی.
شاهک، اسرائیل، (۱۳۸۰)، نژادپرستی دولت اسرائیل، ترجمه امان الله ترجمان، تهران: پرشکوه.
شاهک، اسرائیل، (۱۳۷۶)، تاریخ یهود، مذهب یهود بار سنگین سه هزاره، ترجمه مجید شریف، تهران: نشر چاپخشن.

صدرالدین الشیرازی، محمد بن ابراهیم، (۱۴۱۵)، تفسیر القرآن الکریم، قم: انتشارات بیدار.
صفاتج، مجید، (۱۳۸۱)، تروریسم صهیونیستی، تهران: جمعیت دفاع از ملت فلسطین.
طباطبایی، محمدحسین، (۱۳۷۴)، ترجمه تفسیر المیزان، مترجم محمدباقر موسوی، (۱۳۷۴)، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی.
طبرسی، فضل بن حسن، (۱۳۸۰)، ترجمه تفسیر مجتمع البیان، مترجم حسین نوری همدانی، تهران: انتشارات فراهانی.

عبد الفتاح طباره، عفیف، (۱۳۸۰)، چهره یهود در قرآن، ترجمه سیدمهدي آیت الله، تهران: جهان آرا.
علیرضا، سلطان شاهی، (۱۳۹۹)، یهود سیزی واقعیت یا دستاویز سیاسی، قم: انتشارات شهید کاظمی.
فلسطین از نهر تا بحر مجموعه مقالات اجتماعی سیاسی قدس و فلسطین، (۱۳۹۸)، تهران: مجتمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، معاونت فرهنگی.
فیندی، پل، (۱۳۷۹)، فریب‌های عملی، مترجم محمدحسین آهوبی، تهران: اداره نشر و زارت امور خارجه.
قاسمی، حاکم، (۱۳۹۳)، پایه‌ها و پیامدهای صهیونیسم، تهران: دانش و اندیشه معاصر.
قرائتی، محسن، (۱۳۸۸)، تفسیر نور، تهران: مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن.
کاظمی، علی، (۱۳۷۷)، مفسر عالی قدر محمدجواد مغنية و آثار او، بی‌جا.
گارودی، روزه، (۱۳۷۴)، پرونده اسرائیل و صهیونیسم سیاسی، ترجمه نسرین حکمی، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

گارودی، روزه، (۱۳۷۷)، اسطوره‌ای بنیان‌گذار سیاست اسرائیل، ترجمه حمیدرضا آذیر و حمیدرضا شیخی، تهران: گوهرشاد.

مرتضی، مطهری، (۱۳۹۱)، مجموعه آثار، جلد ۱۹، تهران: انتشارات صدرا
مغنية، محمدجواد، (۱۳۷۸)، ترجمه تفسیر کاشف، مترجم موسی داش، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.

مغنية، محمدجواد، (۱۳۸۵)، تجارب محمدجواد مغنية، تهران: انوار الهدی.
مکارم شیرازی، ناصر، (۱۳۶۶)، تفسیر نمونه، تهران: انتشارات اسلامیه.
منتظری، حسینعلی، (۱۳۸۱)، المکاسب المحرمة، قم: تراث شیخ العظیم.
نویهض، عجاج، (۱۳۷۳)، پروتکل‌های دانشوران صهیون، مشهد: بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی.

